

ARUANDEKOHUSTUS

Viimase poolsajandiga on keskpanga sõltumatus kujunenud iga hinnastabiilsuse tagamist esmatähtsaks hindava rahasüsteemi lahutamatuks osaks. Samas eeldab kaasaegne demokraatlik ühiskonnakorraldus igalt avalikke ülesandeid täitvalt institutsioonilt aruandmist oma tegevuse kohta. Eesti Panga kui Eesti Vabariigi sõltumatu keskpanga puhul tähendab see kohustust selgitada oma majanduspoliitilist nägemust ja otsuseid piisavalt selgelt ja põhjalikult nii Eesti kodanikele kui nende valitud esindajatele. Aruandekohustus ja keskpanga sõltumatus on kaks teineteist tasakaalustavat põhimõtet.

Keskpanga aruandekohustuse õigusraamistik ja kohustuslikud väljaanded

Keskpanga aruandekohustuse ulatust on täpsustatud mitmes Eesti seaduses. Vastavalt Eesti krooni tagamise seadusele tuleb keskpangal vähemalt kord kuus avaldada andmed oma kulla- ja välisvaluuta-reservi suuruse ja ringluses olevate Eesti kroonide hulga kohta. Need andmed avaldatakse **Eesti Panga bilansi ja krooni kattevara iseloomustavate ülevaate tabelite** näol. Vastavalt riikliku statistika seadusele ja Eesti Panga seadusele on keskpangal õigus ja kohustus koguda ning reeglitekohaselt avaldada oma vastutusvaldkonda puudutavat **raha-, finants- ja maksebilansistatistikat**. Seda tehakse Eesti Panga veebilehe statistikarubriikides. Lisaks kohustab Eesti Panga seadus keskpanka avaldama vähemalt kord kvartalis ilmutatavat **kvartalibülletäänid on vaheldumisi kas raha- või finantspoliitilise suunitlusega. Aastaraamat** avaldatakse koos aasta finantsaruandega. Aastaruande kinnitab Eesti Panga nõukogu, kes seejärel esitab selle koos audiitori järeldusotsusega Riigikogule. Samaaegselt keskpanga aastaruandega esitatakse Riigikogule Finantsinspektsiooni nõukogu kinnitatud Finantsinspektsiooni aastaruanne. Riigikogu kuulab ära Eesti Panga presidendi ettekande keskpanga aastaruande kohta.

Aruandekohustus Riigikogu ees

Lisaks Eesti Panga presidendi iga-aastasele ettekandele aastaruande teemal Riigikogus teeb Eesti Pank Riigikoguga koostööd erinevate kohtumiste vormis ning annab vastuseks Riigikogu liikmete esitatud küsimustele selgitusi ja kommentaare.

Eesti Panga juhid ja spetsialistid kohtuvad regulaarselt Riigikogu rahanduskomisjoniga, et selgitada keskpanga hinnanguid majandusprotsessidele ja arutada sõlmküsimusi.

Riigikogu fraktsioonide huvi korral on Eesti Panga juhid tutvustanud keskpanga majanduspoliitilist nägemust ning erinevaid töövaldkondi. 2006. aastal tunti enim huvi euroala keskpanga rolli ja sularaha kvaliteedi tagamise süsteemi vastu.

Riigikogu liikmete arupärimised 2006. aastal

- Riigikogu liikme Janno Reiljani esitatud arupärimised seoses Eesti Panga seaduse muutmise seaduse 720 SE menetlemisega Riigikogus, täpsustamaks keskpanga funktsioone ja varasid eurosüsteemi liikmena.
- Riigikogu liikme Urmas Reinsalu arupärimine Eesti Panga ettepaneku kohta kaotada laenukasvuga kaasnevate riskide piiramiseks eluasemelaenude intressidele kehtiv tulumaksusoodustus.
- Riigikogu liikme Marko Pomerantsi arupärimine ringlusesse sattunud defektsete 100krooniste kohta.
- Riigikogu liikme Andres Herkeli arupärimine ringlusesse sattunud defektsete 100kroonistega seotud juhtumi üksikasjade kohta.

Majanduspoliitiliste seisukohtade regulaarne tutvustamine ja majandusandmete kättesaadavaks tegemine avalikkusele

Keskpannga usaldusväärsus avalikkuse silmis ja läbipaistev tegutsemine on hästi toimiva rahasüsteemi eelduseks. Nii laiem avalikkus kui spetsialistid peavad saama Eesti Pangast regulaarset, piisavalt põhjalikku ja kvaliteetset majandusteavet. Keskpank peab oluliseks pakkuda infot kasutajale võimalikult mugavalt ja soodsalt (näiteks on Eesti Panga regulaarsed trükised tellijatele tasuta, neid saavad tasuta ka kõik maakonnaraamatukogud), võimalikult kvaliteetselt ja õigeaegselt (näiteks kehtivad väga ranged nõuded statistikanäitajate avaldamise süsteemile¹). Lisaks veebilehel ning erinevates trükistes² avaldatud teabele saavad huvilised infot Eesti Pangast ka ise küsida. Infopäringuid saab esitada nii kirja, e-posti kui telefoni teel. 2006. aastal laekus Eesti Pangale 3074 päringut, millest 172 registreeriti teabenõudena.

---

¹ Andmed tuleb avaldada mitte ainult kindlal kuupäeval, vaid ka kindlal kellaajal ning need peavad vastama rahvusvaheliselt aktsepteeritavatele kvaliteedinõuetele.

² Eesti Panga 2006. aasta publikatsioonide täielik loend on toodud aastaaruande lisas lk 114.